

# Cyngor Cymuned Llanystumdwy

**Cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar - nos Iau, 6ed o Fehefin, 2019 yn Ystafell Myrddin, Neuadd Goffa Chwilog**

Yn bresennol: Y Cynghorwyr Anwen Jones (Cadeirydd), Aled Davies (Is-gadeirydd), Margaret Griffith, Sian Angharad Parry, Angela Williams, William Ifor Hughes, Trefor Wyn Jones, Aled Lloyd Evans, Naomi Jones, a'r Clerc.

## 1. Ymddiheuriadau.

Derbyniwyd ymddiheuriad oddi wrth y Cynghorwyr Tegid Jones, Thomas Prys Jones, Gareth O. Davies, Sion Aled Jones, Darren Morley a Ceri Jones.

2. Rhoddwyd cynnig i'r Cynghorydd Angela Williams fod yn Is-gadeirydd yn y Cyfarfod Blynnyddol, ond fe wnaeth ddatgan nad oedd yn barod i gymeryd y swydd. Felly fe ofynwyd i'r Cynghorydd Aled Davies, ac fe dderbyniodd y swydd am y flwyddyn tan mis Mai 2020. Fe lofnodwyd datganiad derbyn swydd Is-gadeirydd ganddo yn ystod y cyfarfod.

3. Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod y Cyngor gynhaliwyd ar 2ail o Fai 2019.
4. Llofnodi cadarnhâd taliadau BACS mis Mai 2019 gan y Cadeirydd.
5. Materion yn codi o'r cofnodion.

Ar y rhaglen.

6. Datgan buddiant personol.

Cais cynllunio Rhif Cais Rhif C19/0425/41/LL - cais llawn i newid defnydd tir amaethyddol presennol i ffurfio estyniad i'r fynwent. Tir ger Mynwent Chwilog.

- Cynghorydd Aled Davies yn datgan buddiant personol yn rhif 8, oherwydd ei fod yn aelod o Bwyllgor y Fynwent.
- Cynghorydd Aled Evans yn datgan buddiant personol yn rhif 8, oherwydd ei fod yn aelod o Bwyllgor y Fynwent.

7. Cyngor Gwynedd.

- a. Peiriannydd Ardal Dwyfor - 'Bron Eifion Fisheries' am Llanystumdwy - ail wynebu lon - am oddeutu 3 diwrnod. **Derbyn.**
- b. Lodge Talhenbont - Pont Rhydycroesau - Plas Hen Lodge ger Pont Rhydycroesau - Ysgubor Hen - gwaith i gychwyn 03.06.2019 - ailwynebu lon am oddeutu 10 diwrnod - oedi hir yn debygol. **Derbyn.**
- c. Uwch Reolwr Ysgolion - eisiau cynrychiolaeth ar gyfer Panel Apél Mynediad a Phanel Apél Gwaharddiad Disgyblion, oherwydd fod yr enwau wedi mynd yn hynod o brin. Maent angen enwebiadau gan unigolion lleyg a chan lywodraethwyr ysgolion. Pwysleisir na all aelodau etholedig Cyngor Gwynedd

wasanaethu fel aelod ar y panel yma nag unrhyw un sy'n gyflogedig gan Gyngor Gwynedd. **Derbyn er gwybodaeth, ond nid oedd gan neb ddiddordeb cael ei enwebu.**

d. **Cytundeb Darpariaeth Toiledau Cyhoeddus Llanystumdwy**

Y Clerc wedi derbyn copi o gytundeb rhwng Cyngor Gwynedd a'r Cyngor Cymuned ar gyfer 2019 - 2021, a bod y Cyngor yn talu £2,000.00 i Gyngor Gwynedd bob blwyddyn. **Derbyn.**

e. **Llwybr Traeth Afonwen o dan y bont reilffordd a Llwybr Clawdd Llanw o Bontfechan dros y rheilffordd am Ty'n Morfa**

- canclwm siapaneaidd - y Clerc wedi hysbysu Swyddog Llwybrau y Cyngor. **Derbyn.**

f. **Postyn giât llwybr troed ochr Llanystumdwy gyferbyn ag Abercin wedi syrthio - Clerc wedi anfon llythyr at y Swyddog Llwybrau.**

8. **Cyngor Gwynedd - ceisiadau cynllunio yn y gymuned**

Cais Rhif C19/0425/41/LL - cais llawn i newid defnydd tir amaethyddol presennol i ffurfio estyniad i'r fynwent. -Tir ger Mynwent Chwilog. **Caniatau**

\*\*Cais Rhif C19/0445/41/LL -cais codi ystafell haul - Nythfa, Llanystumdwy.- gyda chaniatâd y Cadeirydd, er fod y cais yma wedi cyrraedd yn hwyr i gael ei roi ar y rhaglen, cytunwyd i'w drafod. **Derbyn.**

9. Lwfansau Cynghorydd rhwng 1af o Ebrill 2019 - 31ain o Fawrth 2020, - angen i bob Cynghorydd lofnodi'r ffurflen os am gymryd neu wrthod y lwfans.

10. **Materion yn y gymuned.**

**Llanarmon**

**Llanystumdwy**

**Mainc** ar y llwybr o Lanystumdwy i Gricieth ger Lodge Ynysgain.

Y Clerc wedi archebu 2 fainc (un i'w gosod yn Chwilog), ac maent wedi cyrraedd. Mae Cybi Cyf. yn gobeithio ei gosod yn fuan.

**Tyfiant ar y gongl wrth droi am Llanystumdwy**

Y Clerc wedi trafod hefo Cyngor Gwynedd, ac maent wedi trefnu i dorri y lle gwaethaf am rwan, tan y bydd yn cael ei dorri i gyd yn ei dro.

**Bin baw cwn** - ymholiad gan aelod o'r cyhoedd yn ein cyfarfod diwethaf. Son fod baw cwn i'w weld ar hyd y lon ger Tyddyn Sianel i lawr am y pentref. **Y Clerc wedi gwneud ymholiadau, ac mae bin baw cwn yn y maes carafannu gerllaw yn barod. Trafodwyd y mater, a phenderfynu fod yna dri bin yn Llanystumdwy yn barod, felly penderfynu gwrthod gwneud cais amdano.**

- **Rhoslan /Ynys**

**Pont Rhydybenllig**-ymholiad yn hysbysu'r Clerc fod rhywun/rhywbeth wedi mynd i fewn i bont Rhydybenllig, o ochr Hen Felin, a fod y wal wedi dymchwel i fewn i'r cae. Y Clerc

wedi cysylltu â Chyngor Gwynedd yn syth, ac roeddent wedi pasio'r mater i'r adran yn delio hefo pontydd. **Y bont wedi cael ei thrwsio erbyn y cyfarfod.**

### Chwilog

- **Mainc newydd yng nghanol Chwilog-** y fainc yn cyrraedd 04.06.19, a bydd yn cael ei gosod gan Cybi Cyf., cyn gynted a phosibl. **Derbyn.**

### **Llwybr troed o Chwilog i Afonwen**

Clerc wedi derbyn dau ymholiad ynglyn â chael llwybr troed rhwng 'Ocean Heights', Chwilog i Afonwen. Roedd yn dweud byddai palmant o Ocean Heights i Afonwen (mae eisoes balmant hyd at Ocean Heights) yn cysylltu y pentref gyda threfi Cricieth a Phwllheli a rhoi milltiroedd maith o lwybr cerdded i breswylwyr y pentref.

Dywedwyd fod nifer o rieni yn y pentref o'r un farn, ac y byddai'n fodlon trefnu i gasglu enwau petai hynny o gymorth. **Y Clerc wedi anfon llythyr i Adran Trafnidiaeth, Cyngor Gwynedd i holi os oedd hyn yn bosib ac wedi gofyn wrth y rhiant o'r pentref i gasglu enwau er mwyn i'r Clerc ei anfon i gefnogi'r cais cyn gynted a phosibl. Disgwyl ymateb.**

### **Pont Rhydycroesau, ger Plas Talhenbont**

Y Clerc wedi derbyn dau ymholiad gan drethdalwyr, yn son fod y bont wedi cael ei tharo gan lori fawr 'artic', a oedd yn mynd i Talhenbont. Gwelwyd lori arall debyg wedyn yn methu pasio dros y bont, a oedd eto'n mynd i Talhenbont, ond yn methu troi i fyny'r allt oherwydd fod y lon yn gul ac anaddas i gerbydau o'r fath.

Mae arwydd ger Lodge Gwynfryn yn barod, yn dweud nad yw'r lon yn addas i loriau. Mae coeden fawr hefyd bron a syrthio ar draws y lon – ar yr allt o'r bont i gyfeiriad Llanystumdwy. Y Clerc wedi anfon llythyr a lluniau i Cyngor Gwynedd ac wedi trafod y mater dros y ffon. Mae'r bont wedi cael ei thrwsio erbyn hyn a'r gwaith ar y lon yn dechrau ar 03.06.19. **Derbyn.**

### Pencaenewydd/Sardis

### Llangybi

- **Twll drwg yn y ffordd ger Fron Sinai** - mae'n bosib mai cyfrifoldeb Dwr Cymru ydyw- wedi cael ei lenwi rwan.
- **Gwastraff yn colli o loriau ail-gylchu** - yn enwedig ar y ffyrdd mwyaf gwledig- Clerc wedi anfon llythyr i gwyno.
- **Canolfan Iechyd Cricieth** -oedi hir neu neb yn ateb y ffon ar rai adegau.- Y Clerc wedi trafod y mater hefo Rheolwr y Ganolfan, a dywedwyd fod y Ganolfan ar agor drwy'r dydd, ac nid oedd yn cau dros amser cinio. Yr unig reswm na fyddai rhywun yn derbyn ymateb syth oedd os oeddent yn brysur. Penderfynu derbyn, a gwneud ymholiad pellach os oedd y broblem yn parhau.
- **Cwynion gan fwy nac un am swm awyren fechan** sydd fel pe bai yn ymarfer hedfan a phlymio i lawr uwchben Llangybi/Pencaenewydd am oriau am ddyddiau rwan ac yn y man ers wythnosau.Cred rhai mai o Faes Awyr Caernarfon y daw, ac y dylai ymarfer yma ac acw er tegwch. Y Clerc am wneud ymholiadau hefo Maes Awyr Caernarfon.
- **Gwrych draws lon i Capel Helyg, am Troed y Garn, Llangybi** – Clerc i wneud ymholiadau pellach.

**Cyfarfod Pwyllgor Ardal Arfon/Dwyfor Un Llais Cymru** a gynhelir am 7y.h. ar nos Fercher 19 Mehefin 2019, yn yr Institiwt, Allt y Pafiliwn, Caernarfon. Cais i wneud yn siwr bydd cynrychiolydd/wyr enwebedig eu cynghorau wedi derbyn eu papurau, ac yn gallu bod yn bresennol. **Derbyn, a gofynwyd i'r Clerc ail anfon y manylion at y Cynghorydd Trefor Wyn Jones.**

### **Materion Ariannol**

11. Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol. Y Clerc yn nodi faint o arian sydd yn y tri cyfrif, gan ddangos cyfrifon 'excel' cyfredol, a'r dogfennau banc diweddaraf er mwyn cadw golwg ar y sefyllfa ariannol bob mis. Y Cadeirydd yn llofnodi copi o'r rhestr 'excel'.

Fe eglurwyd ein bod angen talu bil am lenwi'r dau flwch halen i Cyngor Gwynedd ar ol gaeaf diwethaf, ein cyfraniad i O Ddrws I Ddrws o'r cyfrif Budd Cymunedol, ac am y ddwy fainc. Nid oes peryg i'r Cyngor fynd i ddyled. Penderfynwyd derbyn yr adroddiad.

### 12. **Gwaith ar y llwybrau, Ebrill 2019 ymlaen: trafod prisiau sydd wedi cyrraedd.**

Y Clerc wedi rhoi hysbyseb yn Y Ffynnon, mis Mai 2019, hefo dyddiad cau 31ain o Fai 2019.

Fe drafodwyd y mater, a phenderfynwyd rhoi y contract gwaith i Mr Clifford Hughes, Llanybi eleni, sef:-

- a. Llwybr swyddogol o Ffynnon Cybi i ben Garn Bentyrch, un toriad.
  - b. Llwybr dan bont y rheilffordd i'r traeth yn Afonwen, dau doriad.
  - c. Llwybr heibio Ynysgain Bach hyd at bont y rheilffordd, dau doriad.
  - ch. Llwybr o'r ffordd fawr i fyny at fythynnod Tŷ Newydd, dau doriad.
  - d. Llwybr Clawdd Llanw o Bontfechan dros y rheilffordd am Ty'n Morfa, dau doriad.
  - dd. Ceg y llwybr ar hen ffordd Abercin, ochr y pentref i'r ffordd osgoi.
- f. Cytundeb torri Cae Chwarae Llanybi (*cytundeb wedi ei wneud llynedd am 3 mlynedd o 2018 hefo Mr Clifford Hughes*). Gofynwyd i'r Clerc drafod y gwaith o dorri'r cae chwarae hefo Mr Hughes, ac i ystyried ei dorri unwaith y mis (am 6 mis) yn hytrach na dim ond bedair gwaith y flwyddyn, oherwydd ei fod yn tyfu'n sydyn, ac i'w gadw'n daclus a saff.
- g. Cadw safle bedd D.Lloyd George yn daclus yn ystod y tymor, - Mr Gareth Jones, Caethro wedi cytuno i wneud y gwaith am £250.00 eto eleni.

### **O Ddrws i Drws**

Cynllun i ddanfoni pobl i'r feddygfa leol. Y Cyngor wedi cytuno i roi £500.00 i O Ddrws i Ddrws am flwyddyn gyfan, er mwyn iddyn nhw allu cludo pobl i'r feddygfa. Bydden nhw wedyn yn gofyn i'r teithiwr am, £2 y pen. Yn ystod y flwyddyn beilot byddent yn cadw cofnod o rif y defnyddwyr, unrhyw broblemau, neu unrhyw beth allent ei wneud yn well. Byddent hefyd yn gwybod erbyn diwedd y flwyddyn, faint yw cost gwirioneddol gwneud hyn.

Byddai pobl yn ffonio O Ddrws i Ddrws (gan roi 24 awr o rybudd os yn bosib) a byddai O Ddrws i Ddrws yn eu danfoni a dod a nhw adre.

**Y Clerc wedi cael gwybod y byddent yn gallu cludo defnyddwyr i Ysbyty Bryn Beryl a'r Feddygfa yng Nghricieth, ond ddim i Ysbyty Alltwen ar hyn o bryd.**

**Bydd y cynllun yn dechrau 01.06.2019, ac mae posteri wedi cael rhannu, a bydd y wybodaeth yn cael ei roi yn Y Ffynnon/Meddygfa Cricieth. Ysbyty Bryn Beryl neuaddau pentref a'r capeli lleol. Derbyn.**

**Archwiliad Mewnol Cyfrifon 2018-19** – y Clerc wedi rhoi y dogfennau i'r Adran Archwilio, Cyngor Gwynedd, ac wedi derbyn Adroddiad yn nol ganddynt ar 30.05.2019, ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31.03.2019.

Dyma beth godwyd gan yr Archwilwyr Mewnol:-

*“Barn yr Archwiliad. Gellir datgan sicrwydd yn nhrefniadau llywodraethu a datganiadau cyfrifyddu Cyngor Cymuned Llanystumdwy ar gyfer y flwyddyn ariannol 2018-19 yn seiliedig ar y profion a gynhaliwyd ond bod rhai elfennau y gellir eu tynhau i liniaru risgiau a adnabuwyd. Argymhellir bod y Cyngor yn ymrwymo i roi sylw i'r risgiau canlynol a chymryd camau priodol i'w lliniaru:*

- Methiant i baratoi cyllideb flynyddol i gefnogi'r braesept.*
- Y Cyngor ddim yn cyhoeddi ei gofrestr o fuddiannau aelodau (fel sydd yn ofynnol dan adran 81 Deddf Llywodraeth Leol 2000), hysbysiadau cyhoeddus a chyfrifon archwiliedig yn electronig ar y wefan.”*

Fe wnaeth y Clerc gysylltu hefo Ms Luned Fón Jones, Rheolwr Archwilio cyn y cyfarfod i drafod y materion yma, ac fe eglurodd y Clerc y byddai'n gwneud rhestr manwl o wariant y Cyngor bob mis, ac yn rhoi colofnau i ddangos beth fydd y gwariant tebygol hefyd hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol. Byddai hyn wedyn yn sicrhau fod y gyllideb yn cael ei monitro'n gyson bob mis.

Dywedodd Ms Luned Jones, fod angen cyhoeddi cofrestr o fuddiannau aelodau a'i roi ar y wefan. Felly fe wnaeth y Clerc greu ffurflenni er mwyn i'r Cynghorwyr a oedd yn y cyfarfod ar y noson ei cwblhau. Bydd angen i weddill y Cynghorwyr ei cwblhau hefyd.

Fe wnaiff y Clerc drefnu i anfon y cyfrifon archwiliedig i Delwedd, er mwyn iddynt fod ar gael ar wefan y Cyngor.

Bydd y Clerc yn trefnu i anfon dogfennau at yr Archwilwyr Allanol cyn 01.07.2019.

**13. Anfonebau angen eu talu:**

| <b>Enw</b>                                      | <b>Rheswm</b>  | <b>Pris<br/>£</b> | <b>TAW<br/>£</b> | <b>Cyfanswm<br/>£</b>                                   | <b>Taliad BACS</b>               |
|---|--|-------------------|------------------|---|----------------------------------|
| Adran Priffyrdd<br>Cyngor Gwynedd<br>Caernarfon | Llenwi 2 'fwlch'<br>halen, sef<br>Gwyddfor,<br>Chwilog a Bryn<br>Beddau, Rhoslan | 92.00             | 18.40            | 110.40<br>Anfoneb rhif<br>007950B0061614A<br>B000081159 | BACS                             |
| O Ddrws i Ddrws                                 | Cynllun peilot am<br>flwyddyn  | 500.00            | -                | 500.00  | BACS<br>Cyfrif budd<br>cymunedol |
| David Ogilvie<br>Engineering                    | 2 fainc a chludiant  | 1576.00           | 315.20           | 1891.20<br>(183624)                                     | BACS                             |

Cyflog mis Mai 2019 y Clerc i'w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM

| <b>Enw/Rheswm</b>  | <b>Swm</b><br>£          | <b>Cyfanswm<br/>Taliad net</b><br>£ | <b>Taliad siec rhif:-</b> |
|--|--------------------------|-------------------------------------|---------------------------|
| Cyflog sylfaenol y Clerc, Mai 2019<br>35 awr x £10.37 =      | 362.95-llai treth £72.40 | <b><u>290.55</u></b>                | 101124                    |
| Cyllid a Thollau EM<br>Treth ar enillion y Clerc<br>Mai 2019 | 362.00 x 20% = £72.40    | <b><u>72.40</u></b>                 | 101125                    |
| Costau'r Clerc Mai 2019                                      | £25.47                   | <b><u>25.47</u></b>                 | 101126                    |

It is possible to get an English translation of any minute, please contact the Clerk